

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@bua.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

‘Water is geen vanzelfsprekendheid meer, ook niet in Europa’

door Jan Prij

Ingeborg ter Laak is Europarlementariër namens het CDA en maakt deel uit van de EVP-fractie. Zij houdt zich bezig met klimaat-, milieu- en waterdossiers binnen Europa. De gevolgen van klimaatverandering zijn overal zichtbaar: te veel of te weinig water, het is een uitdaging van Griekenland tot Groningen. Watervervuiling komt daar nog bovenop. Ter Laaks inzet op het waterfront? Praktisch, uitvoerbaar en grensoverschrijdend waterbeleid dat werkt voor mensen, natuur én economie, zo blijkt uit haar antwoorden op de per e-mail gestelde vragen.

U noemt zelf de dubbele crisis: zowel de kwaliteit als de beschikbaarheid van water staat onder druk. Hoe probeert u die uitdagingen in Europa aan te pakken?

‘We merken het overal in Europa: periodes van extreme droogte worden afgewisseld met wateroverlast, rivieren raken vervuild, en de druk op onze drinkwatervoorziening neemt toe. Vanuit het Europees Parlement werk ik aan een bredere benadering, een waarin water niet achteraf wordt meegenomen, maar juist een vertrekpunt vormt in beleid. Overal speelt water een sleutelrol, of het nu gaat om de landbouw, de industrie, de energievoorziening of de bouw van nieuwe woningen.’

‘De afgelopen tijd heb ik me hardgemaakt voor stevige aandacht voor waterveiligheid in de Europese strategie voor waterweerbaarheid die we binnenkort verwachten. We moeten niet alleen nadenken over de kwaliteit en de beschikbaarheid van water, maar ook over de bescherming van onze waterinfrastructuur tegen sabotage of cyberaanvallen. En tegelijkertijd: als we vervuiling aan de bron kunnen beperken, besparen we kosten en energie in de zuivering. Samenwerking tussen landen is daarin cruciaal, want via prachtige rivieren stroomt er veel rommel binnen vanuit onze buurlanden.’

Ingeborg ter Laak

Interview in het kort:

- * Waterveiligheid, -beschikbaarheid en -kwaliteit dienen uitgangspunt van beleid te zijn op het terrein van landbouw, industrie en woningbouw.
- * Europa kan helpen de omslag naar een andere omgang met land en water te maken.
- * Voor Nederland biedt dit kansen om internationaal koploper te blijven op het terrein van waterbeheer en waterkwaliteit.

Onze omgang met water moet echt anders. Maar hoe ziet dat er concreet uit? Zijn er volgens u inspirerende voorbeelden – in Europa of in Nederland – waar water en bodem echt leidend zijn gemaakt in de besluitvorming?

‘Zeker! Er zijn steeds meer overheden en regio’s die water en bodem meenemen in de keuze voor wat wel en niet kan. In Nederland gebeurt dat bijvoorbeeld door de waterschappen, die het waterpeil aanpassen om bodemdaling te verminderen, en in Duitsland zie je regionale plannen waarin rivieren de ruimte krijgen. Er zijn ook mooie voorbeelden te vinden bij bedrijven die samenwerken op dit gebied: zij helpen elkaar om minder water te verbruiken of (afval)water opnieuw te gebruiken.’

‘Wat echt helpt, is wanneer abstracte ambities worden vertaald naar duidelijke doelen en uitvoerbare maatregelen. Daarbij moet er ruimte zijn voor slimme oplossingen: innovatieve technieken, hergebruik van water of infiltratiesystemen. In steden werkt dat anders dan op het platteland. In stedelijk gebied heb je vaak minder fysieke ruimte voor natuurgebaseerde oplossingen en kan een drijvende waterkeringsmuur bijvoorbeeld helpen. Dat zijn creatieve oplossingen, maar het kan wel. Visie is goed, maar we moeten ook durven uitvoeren.’

In het publieke debat wordt Europa soms neergezet als een hindermacht. Tegelijkertijd kan samenwerking in de EU juist verandering mogelijk maken. Hoe ziet u die rol?

‘Ik snap die gevoelens wel. Soms voelt Europese regelgeving ver weg of te ingewikkeld, maar het is goed om ons te realiseren dat veel waterproblemen grensoverschrijdend zijn. Rivieren, regen en droogte houden zich nu eenmaal niet aan nationale grenzen. Water gaat waar water wil gaan – of het gaat niet. Juist daarom hebben we elkaar nodig.’

‘De EU kan echt ondersteunen, juist ook op het gebied van water. Denk aan programma’s als Horizon voor innovatie en Interreg voor grensoverschrijdende samenwerking. Daarmee kunnen we kennis delen en projecten realiseren – van hergebruik van water in stedelijke gebieden tot slimme irrigatiesystemen in de landbouw. Ook wetgeving kan richting geven, mits die uitvoerbaar blijft. Neem de Kaderrichtlijn Water; die doelen zijn belangrijk, maar de regels zijn in de praktijk lastig haalbaar. In Nederland zijn we inmiddels wel beter gaan meten en is de waterkwaliteit op onderdelen al verbeterd. Die vooruitgang is positief. Bij de herziening van de KRW wil ik ruimte creëren voor maatwerk en innovatie, zodat regels niet belemmeren maar juist kansen creëren. Bovendien moeten we de Europese wetgeving zo sturen dat die richting geeft, maar ook voldoende ruimte voor flexibiliteit laat. Zo is het geen beperking, maar juist een steun in de rug voor boeren, ondernemers en gemeenten die stappen willen zetten. Die positieve ondersteunende rol van de EU mogen we best vaker uitdragen.’

Wat staat er volgens u op het spel voor Nederland als we het waterbeheer niet op orde krijgen? En ziet u voldoende urgentie bij overheden, bedrijven en burgers?

‘Water is voor ons land allesbepalend. Onze veiligheid, voedselzekerheid, gezondheid, natuur

en economie hangen ervan af. Als we nu geen structurele keuzes maken, lopen we grote risico’s – van verzilting tot drinkwatertekorten, en van bodemdaling tot enorme schade bij extreme regenval.’

‘Ik zie dat die urgentie bij veel deskundigen en bestuurders inmiddels wel gevoeld wordt, maar bij het bredere publiek leeft het minder. We zijn gewend dat er altijd schoon water uit de kraan komt, maar dat is niet vanzelfsprekend. We moeten dat verhaal eerlijk blijven vertellen. Zonder paniek te zaaien, maar ook zonder de realiteit te verbloemen.’

Tot slot: iedere crisis biedt ook kansen. Wat valt er volgens u voor Nederland te winnen op het gebied van water?

‘Om eerlijk te zijn: heel veel. Nederland heeft wereldwijd een naam hoog te houden op het gebied van waterbeheer. Onze

bedrijven, ingenieurs en kennisinstellingen lopen voorop met slimme oplossingen; denk aan waterrecycling, precisieberegening, deltattechnologie of

zuiveringstechnieken. Dat biedt economische kansen, maar ook mogelijkheden om bij te dragen aan oplossingen elders in Europa en daarbuiten.’

‘Ook lokaal kunnen we winnen: minder schade, meer biodiversiteit, een gezondere leefomgeving én bewuster watergebruik. En voor de landbouw betekent het: werken aan een veerkrachtige toekomst. Als we dit slim aanpakken, kunnen we onze koploperspositie vasthouden én bijdragen aan Europese solidariteit. Dat is niet alleen verstandig, maar ook rechtvaardig.’

*Water is voor ons land
allesbepalend*